

Sửa đổi, bổ sung Luật Trợ giúp pháp lý là yêu cầu cấp thiết

14:24 02/03/2026

Việc sửa đổi, bổ sung Luật Trợ giúp pháp lý năm 2017 là yêu cầu cấp thiết nhằm khắc phục những hạn chế, bất cập phát sinh trong quá trình thi hành; bảo đảm sự đồng bộ, thống nhất của hệ thống pháp luật; đồng thời đáp ứng yêu cầu cải cách tư pháp, cải cách hành chính và chuyển đổi số quốc gia.

Thư trưởng Bộ Tư pháp Đặng Hoàng Oanh trình bày nhấn mạnh, việc sửa đổi, bổ sung Luật Trợ giúp pháp lý năm 2017 là yêu cầu cấp thiết nhằm khắc phục những hạn chế, bất cập phát sinh trong quá trình thi hành; bảo đảm sự đồng bộ, thống nhất của hệ thống pháp luật

Dự án Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Trợ giúp pháp lý được Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã cho ý kiến đối tại phiên họp thứ 55 diễn ra vào sáng nay (2/3).

Đáp ứng yêu cầu cải cách tư pháp, cải cách hành chính và chuyển đổi số

Tờ trình dự án Luật do Thứ trưởng Bộ Tư pháp Đặng Hoàng Oanh trình bày nhấn mạnh, việc sửa đổi, bổ sung Luật Trợ giúp pháp lý năm 2017 là yêu cầu cấp thiết nhằm khắc phục những hạn chế, bất cập phát sinh trong quá trình thi hành; bảo đảm sự đồng bộ, thống nhất của hệ thống pháp luật; đồng thời đáp ứng yêu cầu cải cách tư pháp, cải cách hành chính và chuyển đổi số quốc gia.

Một trong những nội dung trọng tâm của dự thảo Luật là mở rộng diện người được trợ giúp pháp lý theo hướng thực chất, thuận lợi hơn cho người dân. Theo đó, dự thảo bỏ điều kiện "khó khăn về tài chính" đối với một số nhóm đối tượng đặc thù như: cha đẻ, mẹ đẻ, vợ hoặc chồng, con của liệt sĩ; người có công nuôi dưỡng liệt sĩ khi còn nhỏ; người bị nhiễm chất độc da cam; người khuyết tật.

Bên cạnh đó, dự thảo bổ sung các nhóm đối tượng mới gồm: người dân tộc thiểu số thuộc dân tộc rất ít người; người gặp khó khăn về tài chính do thiên tai, dịch bệnh, hỏa hoạn, mất mùa, sự kiện bất khả kháng hoặc tình trạng khẩn cấp; cá nhân bị thiệt hại theo quyết định giải quyết bồi thường của Nhà nước; người nước ngoài theo điều ước quốc tế mà Việt Nam là thành viên.

Đồng thời, dự thảo Luật sửa đổi, bổ sung nhiều quy định nhằm nâng cao tính chuyên nghiệp của đội ngũ người thực hiện trợ giúp pháp lý. Theo đó, bổ sung quy định cấp lại thẻ trợ giúp viên pháp lý khi chuyển công tác sang địa phương khác; mở rộng nguồn tuyển, cho phép viên chức có bằng cử nhân luật, có từ 5 năm kinh nghiệm công tác pháp luật trở lên tham gia trợ giúp pháp lý khi được cơ quan quản lý đồng ý.

Đối với cộng tác viên trợ giúp pháp lý, dự thảo không giới hạn địa bàn đăng ký, đồng thời cho phép thực hiện đại diện ngoài tổ tụng. Song song với mở rộng nguồn lực, dự thảo cũng siết chặt tiêu chuẩn, bổ sung các trường hợp không được bổ nhiệm, cấp thẻ trợ giúp viên pháp lý và thu hồi thẻ cộng tác viên theo hướng chặt chẽ, tương đồng với quy định đối với luật sư.

Về tổ chức hệ thống, dự thảo bỏ điều kiện cứng về địa bàn khi thành lập chi nhánh Trung tâm trợ giúp pháp lý nhà nước; giao Chủ tịch UBND cấp tỉnh căn cứ điều kiện thực tế để quyết định việc thành lập và địa bàn đặt chi nhánh.

Dự thảo bổ sung trách nhiệm của Chính phủ trong chỉ đạo ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số trong trợ giúp pháp lý; quy định rõ trách nhiệm của Bộ Tư pháp trong xây dựng, quản lý, vận hành hệ thống thông tin, cơ sở dữ liệu trợ giúp pháp lý và kết nối với Cổng Pháp luật quốc gia.

Đồng thời, dự thảo cắt giảm, đơn giản hóa một số thủ tục hành chính; bãi bỏ hoặc điều chỉnh một số nhiệm vụ không còn phù hợp; bổ sung quy định về từ chối thụ lý vụ việc đã được giải quyết và không phát sinh tình tiết mới; quy định điều khoản chuyển tiếp để bảo đảm tổ chức thi hành thống nhất.

Cơ bản tán thành với sự cần thiết sửa đổi Luật

Thẩm tra về dự án luật, Chủ nhiệm Ủy ban Pháp luật và Tư pháp Hoàng Thanh Tùng cho biết, Thường trực Ủy ban cơ bản tán thành với sự cần thiết sửa đổi Luật và các nội dung lớn của dự thảo như Chính phủ trình.

Đồng thời khẳng định, Cơ quan thẩm tra đồng tình với phương án lược bỏ điều kiện về địa bàn thành lập chi nhánh Trung tâm trợ giúp pháp lý, giao thẩm quyền quyết định cho Chủ tịch UBND cấp tỉnh, phù hợp chủ trương phân cấp, phân quyền và thực tiễn địa phương. Tán thành việc bổ sung các trường hợp không được bổ nhiệm, cấp thẻ trợ giúp viên pháp lý, nhằm nâng cao chất lượng, tính chuyên nghiệp của đội ngũ người thực hiện trợ giúp pháp lý.

Bên cạnh đó, cơ quan thẩm tra đề nghị nghiên cứu đổi mới mạnh mẽ hơn mô hình trợ giúp pháp lý, theo hướng Nhà nước giữ vai trò thiết kế chính sách, đặt hàng và kiểm soát chất lượng, còn việc cung cấp dịch vụ trợ giúp pháp lý chủ yếu do các tổ chức dịch vụ pháp lý thực hiện.

Trường hợp chưa đủ điều kiện áp dụng ngay, cần xác định rõ lộ trình thực hiện trong dự án Luật để bảo đảm tính khả thi.

Ủy ban Pháp luật và Tư pháp đề nghị tiếp tục rà soát nguồn lực thực hiện, nhất là khi mở rộng đối tượng được trợ giúp pháp lý; nghiên cứu mở rộng nguồn cộng tác viên chất lượng cao, bao gồm người đã nghỉ hưu, người tự nguyện thôi việc và đội ngũ cán bộ pháp luật trong hệ thống chính trị.

Đồng thời, đề nghị kế thừa cơ chế điều phối từ Trung ương đối với địa bàn đặc thù; tiếp tục hoàn thiện các quy định về chuyển đổi số và xem xét bổ sung điều khoản chuyển tiếp khi cần thiết để bảo đảm tổ chức thi hành thông suốt.

Theo chinhphu.vn